

ZLOČIN U BIJELOJ (DARUVAR)

IZVJEŠTAJ SA SUĐENJA

11.10.2010.godine

Glavnu raspravu nismo pratili. Izvještaj je napisan na osnovi zapisnika sa rasprave.

Izvještaj napisala: Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Predsjednica vijeća otvorila je zasjedanje, objavila predmet glavne rasprave kao i sastav vijeća sukladan čl. 13. st. 2. Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava. Stranke u postupku nisu stavile primjedbe na sastav vijeća.

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi svjedoci osim svjedoka Ivice Svjetličića koji je prema obavijesti PP Pakrac preminuo 2002.

Glavna rasprava je počela čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru.

Optuženik je iskazao da je sadržaj optužbe u cijelosti razumio, te poučen u smislu odredbe čl. 4. i čl. 5. st. 2. ZKP-a izjavio je da se ne osjeća krivim te da će svoju obranu iznijeti na početku dokaznog postupka.

Dokazni postupak

Obrana optuženog Drage Časića

Optuženi Drago Časić je na početku svoje obrane izrazio sućut obitelji stradalih u Domovinskom ratu. Izjavio je da je dana 17. kolovoza 1991. zaprimio vojni poziv da se javi na zbornu mjesto škole Bijela jer je bio u rezervnom sastavu Teritorijalne obrane Daruvar. Pozivu se odazvao te zadužio automatsku pušku i pripadajuće streljivo, te prilikom preuzimanja potpisao jedan dokument. Pretpostavljeni Peić mu je naredio da 18. kolovoza 1991. u 19 h dođe u mjesto Vrbovac, selo iznad Daruvara, u uniformi i sa oružjem. Tamo je bio sa dva starija čovjeka iz sela te su u noći vidjeli da tuda prolazi grupa uniformiranih ljudi, a među njima su bili i uniformirani policajci od kojih je optuženi prepoznao Zlatka Starešinića. Nije vidio da je ovaj bio vezan liscama, tek drugi dan čuo je za njegovo uhićenje. Prepoznao je neke od policajaca u grupi: Krstu Žarkovića, Banjeglav Ljubomira, Majića, Bursaća. Nikada nije bio u zatvoru Bijela, Bučju. Tada je shvatio da rat počinje te kao mjesni glazbenik koji se družio sa svim ljudima bez obzira na njihovu nacionalnost odlučio je sa suprugom i kćerkom napustiti Hrvatsku. To je i učinio 20. kolovoza 1991., te preko Bosne otišao za Beograd kod rođaka Veljka Đuračina, a 1992. za Švicarsku. Napominje da je nakon rata dolazio u RH.

Svjedok Željko Šamec, zatvorenik zatvora u Bijeloj i Bučju

Svjedok je iskazao da je bio uhićen 18. kolovoza te doveden u zatvor u Bijeloj. Tamo je prilikom dovođenja vidio okrivljenog Časića. Naređeno im je da legnu na pod sa rukama iza leđa te su svi tad svezani. Svjedok je izjavio da pretpostavlja da mu je okrivljeni Dragomir Časić vezao ruku, ali to nije mogao vidjeti jer su bili prisiljeni gledati u pod. Dragomir Časić nije nosio uniformu, a svjedok ne zna da li imao ikakvo naoružanje. Tu noć u zatvoru Bijela nitko ih nije tukao.

Svjedok Zlatko Starešinić, zatvorenik zatvora u Bijeloj, umirovljeni policajac

Svjedok je iskazao da je njega uhitio Krsta Žarković, da su tamo bili i neki drugi djelatnici daruvarske policije, a ne sjeća se da je tamo vidio okrivljenog Časića. Uhićen je na punktu, odjeven u policijsku uniformu, naoružan sa automatskom puškom i pištoljem, isto kao i dva pričuvna policajca koja su bila s njim.

Nakon što mu je predsjednica vijeća predočila njegov iskaz u istazi gdje je naveo da je u grupi koja ga je uhitila bio i okrivljeni Dragomir Časić, svjedok objašnjava da je od događaja prošlo 20 godina, da se sjeća tko je bio od djelatnika policije, ali ne od strane civila te da se ne sjeća da je tako iskazivao pred istražnim sucem. Nakon toga je pješice preko sela Vrbovac doveden u dom u Bijelu, gdje je vidio 10 do 15 zarobljenih civila vezanih žicom. Sjeća se da su među zarobljenima bili Mirko Zebić, Keserica, Marijan Petrovečki i Darko Uherek. Za vrijeme boravka u zatvoru Bijela nitko nije tukao zatvorenike, mada se na nekima vidjelo da su već prije bili pretučeni. Svjedok je izjavio da je čuo da su zatvorenici na Bučju bili zlostavljani. Svjedok je izjavio da je sreo optuženika ispred doma u Bijeloj sa glazbenim instrumentima te da je tamo svirao sa Petrom Kuridžom. Ne sjeća se da li je okrivljeni nosio uniformu. Druge svjedoke pozvane na današnju raspravu ne poznaje niti ih je vidio za vrijeme svog zatočeništva u Bijeloj.

Svjedok Đuro Jakša, zarobljenik zatvora u Bijeloj i Bučju

Svjedok je iskazao da je nakon uhićenja doveden u zatvor u Bijeloj, gdje je sa ostalim zarobljenicima pretučen. Uhićen je 18. kolovoza 1991. oko 13 sati, a u dom u Bijelu su dovedeni oko 21 ili 22 sata. Naređeno im je da legnu na pod te su im ruke vezane na leđima. Nije vidio tko ih je tukao i vezao jer im je bilo naređeno da gledaju u pod. U Bijeloj je vidio optuženika Dragomira Časića koji je stajao sa strane. On je te večeri bio u civilu. Drugo jutro je sa drugim zatvorenicima odveden u zatvor Bučje, gdje su svi zatvorenici bili zlostavljani, izgladnjavani; često ih se tuklo, vodilo na ispitivanje, tjeralo da pjevaju četničke pjesme, da ljube zemlju i govore ovo je Srbija... Svjedok je razmijenjen 25. kolovoza 1991., dok su policajci iz Daruvara ostali u zatvoru u Bučju. Svjedokov brat koji je u zatvoru Bučje proveo 5 mjeseci ispričao je svjedoku da su ti policajci 20 dana poslije odvedeni na navodnu razmjenu.

Drugi izvedeni dokazi:

1. Pročitana je izjava Ivice Svjetličića
2. izvršen je uvid u izjavu Veljka Đuračina iz koje proizlazi da je okrivljenik sa obitelji došao k njemu u Beograd u drugoj polovici kolovoza 1991.

Govori stranaka

ŽDO smatra da se obrana okrivljenika ne može prihvatiti, da je okrivljenik dobrovoljno pristupio teritorijalnoj obrani, a ne kao što je naveo običnoj vježbi, da svjedoci ne potvrđuju njegovu obranu da je dva dana nakon primitka poziva napustio RH, a svjedok Zlatko Starešinić decidirano je izjavio tijekom istrage 1997. godine da je optuženik bio u skupini osoba koje su ga uhitile. Zbog svega navednog zatražio je da se okrivljenika oglasi krivim i osudi po zakonu, smatrajući da na strani okrivljenika nema niti jedne olakotne okolnosti.

Branitelji su se pridružili izjavi okrivljenika izražavajući sućut obiteljima žrtava Domovinskog rata. Smatraju da u ovom sudskom postupku nije dokazano da je optuženik počinio djelo kojim se tereti. Okolnost okrivljenikova napuštanja RH potkrepljena je izjavom Veljka Đuračina, a što nije suprotno iskazima saslušanih svjedoka. Svjedok Zlatko Starešinić je tijekom glavne rasprave decidirano izjavio gdje je vidio okrivljenog, dok u izjavi iz istrage ne proizlazi točna lokacija. Okolnost da li je okrivljeni dobrovoljno ili prisilno pristupio paravojnim formacijama u kojoj je bio svega par dana mogla bi biti eventualno ukazivati na kazneno djelo oružane pobune koje potpada pod primjenu Zakona o općem oprost. Nema materijalnih niti personalnih dokaza koji govore da bi baš optuženik protupravno lišavao slobode građane, odvodio ih u zatvore, mučio ili ubijao.

Optužnica je koncipirana na način da se poziva na kršenje odredaba IV Konvencije o zaštiti građanskih osoba, iako je jasno da zarobljene osobe nisu bile civili već pripadnici HV, što eventualno može govoriti o kršenju III Konvencije.

Optuženik ne negira da je par dana bio pripadnik paravojne jedinice sa zbornim mjestom u Bijeloj, ali samim napuštanjem te jedinice i bijegom iz RH je izrazio svoje stajalište prema tim događanjima.

Objava presude

Temeljem čl. 354 toč. 3 ZKP optuženik Dragomir Časić oslobođen je od optužbi jer nije dokazano da je isti počinio djelo za koje se optužuje. Na temelju čl. 107a ZKP protiv optuženika Dragomira Časića ukinut je pritvor.

Zapažanja:

- 1. Optuženik je u pritvoru od 1.kolovoza 2010., razlog pritvaranja je opasnost od bijega jer je isti bio nedostupan pravosudnim tijelima RH od dana izdavanja optužnice KT-49/94 od 12. lipnja 1997.*
- 2. Optužnica KT-49/94 protiv 28 optuženika (Lončar Milan i dr.) koja obuhvaća 12 različitih događaja sa obilježjima ratnog zločina na području tadašnje općine Daruvar u vremenskom razdoblju od kolovoza do prosinca 1991., gdje se prvih 8 okrivljenika terete kao zapovjednici za izdavanje naredbi, a ostali kao izvršitelji kaznenih djela, nema jasne i dostatne individualizacije uloge okrivljenika u izvršenju pojedinih kaznenih djela koja im se stavljaju na teret.*
- 3. Optužnica KT-49/94 te ishod ovog sudskog postupka opravdava i ukazuje na potrebu daljnje revizije starih optužnica podignutih u odsutnosti optuženika.*